

## IX. Satamahallinto.

Satamalautakunnan v:lta 1936 antama toimintakertomus oli seuraavan sisältöinen:

**Satamalautakunta.** *Kokoonpano.* Satamalautakuntaan kuuluivat v. 1936 kauppaneuvos I. Lindfors, puheenjohtajana, vuorineuvos K. A. Paloheimo, varapuheenjohtajana, sekä jäseninä vahtimestari U. Ilmanen, filosofiantohtori P. R. Korpisaari, lakitieteenkandidaatti G. Norrmén, työntekijä A. Numminen ja filosofiantohtori H. Ramsay. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli teknillinen johtaja E. Moring. Lautakunnan sihteerinä toimi varatuomari T. Nordberg.

*Kokoukset y.m.* Lautakunta kokoontui kertomusvuonna 20 kertaa. Pöytäkirjassa oli 545 pykälää, lähetettyjä kirjeitä oli 320 ja pöytäkirjanotteita annettiin 614.

*Satamahallintotoimiston ja sen osastojen päälliköt.* Satamahallintotoimistoa johti satamalaitoksen johtaja, filosofianmaisteri K. W. Hoppu. Satamaliikenneosaston päällikkönä toimi satamakapteeni J. A. Lehtonen ja satamakannantaosaston päällikkönä satamakamreeri I. Liljeros.

*Satamahallintotoimiston viranhaltijat.* Satamahallintotoimiston aktuaariksi tammikuun 1 p:stä 1937 alkaen nimitettiin lokakuun 20 p:nä filosofiankandidaatti A. G. Kivilinna. V.t. vahtimestariksi määrättiin elokuun 14 p:nä vaakavahtimestari R. Kumenius, joka nimitettiin lokakuun 20 p:nä vahtimestarin virkaan. Virkojen uudelleen järjestelyn johdosta luopui satamalautakunnan sihteeri, varatuomari T. Nordberg, joulukuun 31 p:nä toimestaan.

*Satamaliikenneosaston viranhaltijat.* Tammikuun 29 p:nä myönnettiin pyynnöstä ero satamakonstaapeli B. E. Hellstenille helmikuun 1 p:stä 1936 alkaen. Helmikuun 4 p:nä määrättiin L. S. L. Parviainen v.t. satamakonstaapeliksi ja nimitettiin satamakonstaapeliksi toukokuun 12 p:nä. Syyskuun 18 p:nä määrättiin konemestari I. Nordling saaristojäänmurtaja Otson v.t. ylikonemestariksi. Lokakuun 20 p:nä nimitettiin merikapteeni V. Manner saaristojäänmurtaja Otson päälliköksi, v.t. ylikonemestari I. Nordling ylikonemestariksi ja alikonemestari V. K. Tuuminen tunkkimieheksi. Kun Otson päällikön on kesän aikana toimittava Sörnäisten satamamestarina, siirrettiin Sörnäisten satamamestari V. J. Lackström Länsisataman satamamestariksi heti sen jälkeen, kun Sörnäisten satama jääsuhteiden vuoksi oli suljettava.

*Satamakannantaosaston viranhaltijat.* Toukokuun 12 p:nä myönnettiin pyynnöstä apulaisvaakamestari N. Baldaufille ero virasta ja V. Rauhala määrättiin toistaiseksi 1,500 markan palkalla toimimaan apulaisvaakamestarina.

Kesäkuun 26 p:nä nimitettiin satamakannantaosaston virkojen uudelleenjärjestelyssä perustettuihin vanhemman vahtimestarin toimiin tammikuun 1 p:stä 1937 alkaen apulaisvaakamestarit E. H. L. Enckell, T. J. S. Söder-

ström, E. H. R. Blomqvist, J. W. Bäcksbäck, A. E. Ahlqvist, A. W. Forsberg, N. V. Ahlqvist ja O. H. W. Knape. Nuoremman vahtimestarin virkoihin nimitettiin samana päivänä vaakavahtimestarit K. E. Nordman, K. I. Nordman, A. H. Forsblom, K. A. Rantanen, J. Cedervall, E. J. Malm ja S. R. Grönholm sekä ylimääräinen apulaisvaakavahtimestari B. H. Lihr. Samana päivänä virkojen uudelleenjärjestelyn takia irtisanottiin ylimääräinen vaakavahtimestari E. A. Granroth ja peruutettiin apulaisvaakavahtimestarien V. K. Mielosen, U. Fagerlundin ja V. Rauhalan sekä vaakavahtimestarien E. Lappalaisen, T. Terhon, Th. Holmströmin, R. Kumeniuksen ja R. Ingmanin viransijaisuusmääräykset.

Elokuun 14 p:nä nimitettiin avoimiksi julistettuihin toimentajan virkoihin v. t. toimentaja B. B. B. Enckell ja konttorikirjuri R. W. I. Lindberg, konttorikirjurin virkaan satamahallintotoimiston vahtimestari K. K. Tolvanen ja hissilaitoksen koneenkäyttäjän apulaisen virkoihin v. t. vaakavahtimestari E. E. Lappalainen ja v. t. koneenkäyttäjän apulainen F. G. Numfelt, kaikki syyskuun 1 p:stä 1936 alkaen. Samana päivänä määrättiin v. t. konttorikirjuri M. M. Kauppala toistaiseksi hoitamaan konttorikirjurin virkaa 1,530 markan kuukausipalkoin, E. E. Lappalainen hoitamaan vaakavahtimestarin tointa 1,350 markan kuukausipalkoin ja v. t. koneenkäyttäjän apulainen G. A. Stigell 1,215 markan kuukausipalkoin hoitamaan hissilaitoksen koneenkäyttäjän apulaisen virkaa vuoden loppuun. Samalla peruutettiin S. M. Ståhlbergin määräys toimia v. t. toimentajana syyskuun 1 p:stä 1936 alkaen. Syyskuun 18 p:nä nimitettiin v. t. konttorikirjuri M. M. Kauppala konttorikirjuriksi lokakuun 1 p:stä 1936 alkaen. Tavaravajain katsantomiehen tullilylipäällysmies S. Brunbergin lopetettua toimensa määrättiin tullilylipäällysmies R. Gustafsson lokakuun 20 p:nä tavaravajain katsantomieheksi. Samana päivänä nimitettiin toimentaja B. B. B. Enckell avoinnaolevaan laskuttajan virkaan tammikuun 1 p:stä 1937 alkaen. Marraskuun 17 p:nä myönnettiin vaakavahtimestari J. K. Nygrenille saavuttamansa ikärajan perusteella ero. Joulukuun 30 p:nä määrättiin konttorikirjuri K. K. Tolvanen tammikuun 1 p:stä 1937 alkaen hoitamaan toimentajan virkaa sekä määrättiin v. t. konttorikirjuriksi ylimääräinen vaakamestari V. K. Mielonen tammikuun 1 p:stä 1937 alkaen.

*Virkavapaudet.* Sairauden takia seuraavat viranhaltijat nauttivat virkavapautta täysin palkkaeduin: laskuttaja E. Candolin lokakuun 23 p:stä joulukuun 15 p:ään; konttorikirjuri C. Enckell helmikuun 13 p:stä huhtikuun 13 p:ään; kassanhoitaja G. Ingraeus maaliskuun 5 p:stä 31 p:ään; ja konttorikirjuri O. Ruin syyskuun 8 p:stä lokakuun 15 p:ään. Reserviharjoitukseen osallistumisen takia olivat virkavapaina satamalautekunnan sihteeri, varatuomari T. Nordberg elokuun 1 p:stä 30 p:ään; vaakamestari W. Forsberg toukokuun 25 p:stä kesäkuun 25 p:ään; v. t. vaakamestari U. Fagerlund heinäkuun 1 p:stä elokuun 1 p:ään; vaakamestari N. Ahlqvist heinäkuun 6 p:stä 26 p:ään; vaakavahtimestari K. A. Rantanen heinäkuun 6 p:stä 26 p:ään, ilmoitusosaston apulaisjohtaja D. Kaukonen syyskuun 6 p:stä 25 p:ään; tarkastuskonstaapeli V. Biström lokakuun 11 p:stä 30 p:ään; ja satamakonstaapeli H. Lindberg lokakuun 11 p:stä 30 p:ään.

*Opintomatka.* Kaupunginhallituksen myöntämällä 3,000 markan matkahalla kävi satamalaitoksen johtaja tutustumassa Leningradin satamaan kesäkuun 8—13 p:nä.

*Satamahallinnon eräiden virkain uudelleenjärjestäminen ja uusien virkain perustaminen.* S a t a m a k a n n a n t a o s a s t o n v i r a t.

Sitten kun satamalautakunta helmikuun 18 p:nä 1935 oli suostunut satamalaitoksen johtajan esitykseen saada selvittää, voidaanko satamalaitoksessa tulla toimeen pienemmällä työvoimalla, lautakunta käsiteltään satamalaitoksen johtajan esitystä erinäisten virkain uudelleenjärjestämisestä kokouksissaan maaliskuun 3 ja huhtikuun 7 p:nä teki huhtikuun 21 p:nä esityksen, että satamakannantaosastolla lakkautettaisiin v:n 1936 lopussa 10 avustavan vaakamestarin ja 12 vaakavahtimestarin vakinaista virkaa, yksi palkkasääntöön merkitsemätön avustavan vaakamestarin ja yksi samanlainen vaakavahtimestarin virka ja tilapäistyövoimaan kuuluvan yhden avustavan vaakamestarin ja yhden vaakamestarin virat eli yhteensä 26 virkaa, sekä että satamakannantaosastolle perustettaisiin v:n 1937 alusta kahdeksan 4 palkkaluokkaan kuuluvaa vanhemman vahtimestarin virkaa ja yhdeksän 3 palkkaluokkaan kuuluvaa nuoremman vahtimestarin virkaa. Näiden virkain uudelleenjärjestelyn tuottaman palkkojen säästön lautakunta laski 182,484 markaksi.

Kun v:n 1937 kuluessa valmistuvaan uuteen tullimakasiiniin tarvitaan satamakannantahenkilökuntaa ja kun postitullikamarissa olevaa kannantahenkilökuntaa voidaan jossain määrin vähentää, lautakunta päätti, että postitullikamarin henkilökunta siirretään uuteen tullimakasiiniin ja että postitullikamarin haaraosasto sellaisenaan lakkautetaan ja kannanta postitullikamarissa järjestetään siten, että siitä huolehtii laskuttaja ja kassanhoitaja. Tämän vuoksi lautakunta esitti, että satamakannantaosastoon perustettaisiin v:n 1937 alusta yksi 7 palkkaluokkaan kuuluva laskuttajan ja yksi 6 palkkaluokkaan kuuluva nuoremman kassanhoitajan virka.

Satamahallintotoimiston työvoimain lisääminen. Huhtikuun 21 p:nä esitti satamalautakunta, että satamahallintotoimiston työvoimia, jotka olivat osoittautuneet riittämättömiksi, lisättäisiin, perustamalla v:n 1937 alusta 13 palkkaluokkaan ja II kielitaitoluokkaan kuuluva aktuaarin virka.

Satamahallintotoimiston vahtimestarin toimi. Satamahallintotoimiston vahtimestari palkattiin tilapäistyövoimaa varten myönnettyllä määrärahalla. Koska tämä toimi ei ollut enemmän tilapäinen kuin muidenkaan kaupungin laitosten vahtimestarien toimet, esitti lautakunta huhtikuun 21 p:nä, että satamahallintotoimiston vahtimestarin toimi vakinaistutettaisiin v:n 1937 alusta perustamalla 3 palkkaluokkaan kuuluva vahtimestarin virka.

Satamalautakunnan tekemiin esityksiin toukokuun 13 p:nä kaupunginvaltuusto suostui siten, että satamakannantaosastoon perustettiin kahdeksan vanhemman ja kahdeksan nuoremman vahtimestarin virkaa ja yksi laskuttajan virka, että satamalautakunnalle annettiin tehtäväksi sopia asianomaisen tullinhoitajan kanssa tullipostitoimistossa tapahtuvasta kaupungille tulevien maksujen kantamisesta, sekä että satamalautakunnan sihteerin virka lakkautettiin v:n 1937 alusta ja että satamahallintotoimistoon perustettiin 13 palkkaluokkaan ja II kielitaitoluokkaan kuuluva aktuaarin virka ja että lautakunnan sihteerille kuuluvat tehtävät siirrettiin aktuaarille. Samalla kaupunginvaltuusto hyväksyi järjestelyistä aiheutuvat muutokset satamahallintotoimiston johtosääntöön.

Jäänmurtaja Otson vakinaiset virat. Satamalautakunta teki elokuun 14 p:nä esityksen täydentäen sitä syyskuun 1 p:nä siten, että v:n 1937 alussa toimintansa alkavaan uuteen jäänmurtajaan Otsoon perustettaisiin marraskuun 1 p:stä 1936 lukien 14 palkkaluokkaan ja IV kieli-

taitoluokkaan kuuluva päällikön virka, syyskuun 21 p:stä 1936 lukien 9 palkkaluokkaan ja IV kielitaitoluokkaan kuuluva ylikonemestarin virka sekä v:n 1937 alusta 3 palkkaluokkaan ja V kielitaitoluokkaan kuuluva tunkkimiehen virka. Kaupunginvaltuusto suostui syyskuun 16 p:nä näihin esityksiin.

*Kaupungin uusi jäänmurtaja.* Joulukuun 23 p:nä 1935 tehdyllä sopimuksella Hietalahden sulkutelakka ja konepaja oy:ltä tilattu jäänmurtaja laskettiin vesille elokuun 12 p:nä 1936, jolloin alus sai nimekseen Otso. Joulukuun 23 p:nä 1936 tapahtui koematka, jolloin aluksen todettiin täyttävän sopimuksen mukaiset vaatimukset ja joulukuun 30 p:nä 1936 otti satamalahtakunnan asettama toimikunta, jonka muodostivat satamalaitoksen johtaja K. W. Hoppu, satamakapteeni J. A. Lehtonen ja diplomi-insinööri O. Tybeck, aluksen vastaan; viimeksi mainitusta päivästä laskettiin myöskin rakentajan takuu-aika alkavaksi. Insinööritoimisto E. Hellberg asensi jäänmurtajaan radiosähkölennättimen, radiopuhelimen ja radiosuuntimislaitteet sekä erityisen kaukopuhelalaitteen avustettaville aluksille annettavia määräyksiä varten. Alipäällystön ruokailuhuoneeseen asennettiin yleisradiovastaanotin ja miehistön ruokailuhuoneeseen kopapuhuja.

*Lausuntoja kaupungin muille viranomaisille* annettiin kertomusvuoden kuluessa kaikkiaan 60, joista 39 kaupunginhallitukselle, 17 kiinteistölautakunnalle, 3 yleisten töiden lautakunnalle ja 1 kaupunginlakimiehelle.

*Kaupungin hallitukselle* annettiin seuraavat lausunnot: Tammi-kuun 29 p:nä: yleisten töiden lautakunnan laadituttamista Katajanokan uuden varastorakennuksen piirustuksista. Helmikuun 4 p:nä: kalasumppujen säilyttämistä ympäri vuorokauden kauppatorin altaassa koskevasta Södra Finlands fisktransportförening nimisen yhdistyksen valituksesta ja anomuksesta; Nyländska Jaktklubben nimisen yhdistyksen anomuksesta saada 15,000 markan suuruisen avustus sen 75-vuotisjuhlaan saapuvien pursien ankkuroimislaitteiden hankkimiseksi; parmaaja F. F. Nousiaisen eläkeanomuksesta; Helsingin kaupungin virkamiesten yhdistyksen anomuksesta virkasäännön raskauden tilassa olevien naisten virkavapautta koskevan kohdan muuttamiseksi. Helmikuun 18 p:nä: Oy. Talolan tarjouksesta myydä kaupungille Hietasaarelta v. 1910 vuokratuilla alueille rakennetut rakennukset vuokraoikeudesta luopuen tai jatkaa sopimusta kohtuullisin ehdoin; niistä satamalahtakunnan alaisista viranhaltijoista, jotka ovat asuneet ja tulleet verotetuiksi kaupungin ulkopuolella; tarkastuskonstaapeli K. E. Heikkilän anomuksesta saada asua Haagan kauppialassa; ilmoituksen ottamisesta julkaisussa »The Finland Year Book 1936». Helmikuun 25 p:nä: Lauttasaaren läppäsillan johteista ja ylimmän jänteen valaistuksesta. Maaliskuun 3 p:nä yleisten töiden lautakunnan laadituttamista satamatyöntekijäin odotus-, pukeutumis- ja pesuhuoneiden piirustuksista; insinööri J. C. Wiesen Sörnäisten sataman uudelleenjärjestämistä koskevasta ehdotuksesta; Suomen satamaliiton merenkulkumaksujen perusteiden muuttamista koskevasta mietinnöstä; maksuttoman säilytysajan lyhentämisestä pakkahuoneella; Lauttasaaren läppäsillan avaamisajoista ja liikennöimisohjeista. Huhtikuun 7 p:nä: sillan rakentamista Eteläsataman ulompaan altaaseen rautatiesillan viereen koskevasta Södra Finlands fisktransportförening nimisen yhdistyksen anomuksesta; kuorma-autoaseman perustamista Länsisatamaan koskevasta E. Poutasen anomuksesta. Huhtikuun 21 p:nä: Ullanlinnan kylpylaitoksen rannan ja laiturin kunnostamista koskevasta Suomen höyrylaiva oy:n anomuksesta. Toukokuun 12 p:nä: Kauppatorin sisäaltaassa veneistä tapahtuvan vihannesten y.m.s. kaupan kieltämistä klo 12 jälkeen koskevasta

eräiden Kauppatorin hallin kauppiaiden anomuksesta; Lauttasaaren yhdyskunnan tiedustelusta voitaisiinko sen suunnittelema vesijohto yhdistää kaupungin vesijohtoverkkoon; Suomenlinnan linnoituspiirin aiheuttamista vahingosta ja haitoista; tullisäännön 13 §:n 2 kohdan muuttamista koskevasta satamaliiton anomuksesta; Helsingin Rotary klubin anomuksesta satamamaksujen palauttamisesta. Elokuun 14 p:nä: Suomen laivastoliiton y.m. järjestöjen asettaman toimikunnan anomuksesta saada järjestää merenkulku- näyttelyn yhteydessä kongressijuhla Kaivopuistossa. Syyskuun 18 p:nä: Hiili- ja Koksi oy:n maanpäällisestä moottoripetrolin jakelulaitteesta ja autotallista; kaupunginarkkitehdin laatimasta luonnoksesta telakka-alueen satamamakasiinien sijoitukseksi ja tullipaviljongiksi. Lokakuun 20 p:nä: Helsingin makasiini oy:n anomuksesta saada vuokrata Saukon hiilisataman kortteli n:o 761 ja alivuokralaisista; Helsingin makasiini oy:n tarjouksesta rakentaa satamatyöntekijäin odotus- ja ruokailuhuone Länsisatamaan. Marraskuun 17 p:nä: jäädytetyn kalan säilyttämistä uudessa Katajanokan tullimakasiinissa koskevasta Södra Finlands fisktransportförening nimisen yhdistyksen esityksestä; kaupunginhallituksen palkkakomitean ehdotuksesta; venelaiturin laajentamista koskevasta Finlands motorbåtsklubb nimisen yhdistyksen anomuksesta. Marraskuun 24 p:nä: Helsingin maalentokentän taksahdotuksesta. Joulukuun 1 p:nä: alueen vuokraamista Länsisatamasta työntekijäin työ- ja oleskeluhuonetta varten koskevasta rautatiehallituksen anomuksesta; Eteläsataman rautatiekääntösillan sähköistämistä koskevasta Södra Finlands fisktransportförening nimisen yhdistyksen anomuksesta; kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön ehdotuksesta Helsingin maalentokentällä kannettavien maksujen taksaksi. Joulukuun 15 p:nä: myyntipaikkojen arvontaa ja läppäsillan rakentamista Eteläsataman pohjoisen venesataman altaiden välisten laiturihaarojen välille koskevasta eräiden maustekalakauppiaiden anomuksesta; venepaikkojen arpomista kalamarkkinoilla koskevasta Uudenmaan kalastusliiton anomuksesta. Joulukuun 30 p:nä: niistä vahingoista ja haitoista, jotka aiheutuvat Suomenlinnan linnoituspiiristä annetusta asetuksesta; kiinteistölautakunnan esityksestä, että Oy. Ikopalin vuokraaman Hernesaaren alueen n:o 6 vuokra alennettaisiin; Katajanokan lentosataman rakennuksien korvauksetta luovuttamista satamarakennusosastolle koskevasta yleisten töiden lautakunnan esityksestä.

Kiinteistölautakunnalle annettiin seuraavat lausunnot: Helmikuun 4 p:nä: Oy. Ikopalin anomuksesta yhtiön Hernesaaresta vuokraaman alueen n:o 6 vuokran alentamisesta. Huhtikuun 7 p:nä: Munkkisaaren korttelissa n:o 177 olevien tehdas- ja vajarakennusten vuokrasopimuksen uudistamista koskevasta Helsingin säilyke oy:n anomuksesta; Merivartiolaitoksen esityksestä, että Suomalainen Shell oy. tai Nobel Standard oy. Suomessa saisi rakentaa Kellosaaren lentosatamaan maanalaisen bensiinisäiliön jakelulaitteineen. Toukokuun 12 p:nä: vuokramaksueriä, vuokra-ajan pidentämistä ja vuokran alentamista koskevasta Hanasaaren veistämön anomuksesta; muistoesineiden kaupasta turisteille maihinlaskupaikoilla. Kesäkuun 5 p:nä: vuokra-ajan pidentämistä koskevasta Oy. Tervasaaren telakka—Tjärholmens slip ab:n anomuksesta; lisäksi alueen vuokraamista Hernesaarelta koskevasta Oy. Wetekin anomuksesta. Syyskuun 18 p:nä: alueen vuokraamista Lauttasaarenkadun varrelta hiekkavajaa varten koskevasta puhtaanapitolautakunnan anomuksesta; Aero oy:n tarjouksesta myydä Kellosaaren lentosataman konepaja rakennus kaupungille; korttelissa n:o 178 olevan Oy. Tammiston vuokraa-

man alueen vuokraoikeuden siirtämisestä Oy. Avulle. Lokakuun 20 p:nä: Lauttasaarenkadun varrella olevan alueen vuokraamista varastosuojaa varten koskevasta Oy. A. Wilénin anomuksesta; tehdaskortteliin n:o 178 alueita A-B-C-D ja A-D-E-F koskevasta A. Wigg ab:n vuokrasopimuksen jatkamisesta; alueen vuokraamista korttelista n:o 788 tehdasrakennusta varten koskevasta Oy. Erikoiskotelon, Oy. Purjetyön ja Helsingin sähkö-mekanon anomuksesta; tammikuun 1 p:nä 1937 Sörnäisten rantatien varrelta vapautuvan alueen vuokraamista koskevasta K. H. Ilmosen anomuksesta. Marraskuun 11 p:nä: vuokra-ajan pidentämistä ja rakennuksissa suoritettavia korjauksia koskevasta Ford motor Companyn anomuksesta; alueen vuokraamista Lauttasaarenkadun varrelta ja lisäalueen vuokraamista tehdasrakennusta varten koskevasta Oy. Metro-auton anomuksesta. Joulukuun 15 p:nä: tontin n:o 12 vuokraamista Ruoholahdesta koskevasta Oy. K. H. Renlundin anomuksesta.

Kaupunginlakimiehelle annettiin joulukuun 15 p:nä lausunto jäljennösten antamisesta perittävistä maksuista.

Yleisten töiden lautakunnalle annettiin toukokuun 12 p:nä lausunto sen ehdotuksesta Katajanokan uutta tullimakasiinia varten hankittavista nostureista. Marraskuun 17 p:nä yleisten töiden lautakunnan ehdotuksesta purkaa vioittunut n.s. Fordin laiturin ja joulukuun 1 p:nä Tervasaaren puhdistuslaitokseen johtavan penkereen rakentamisesta.

*Hyväksytyjä piirustuksia.* Toukokuun 12 p:nä satamalautakunta hyväksyi Hiili ja Koksi oy. nimisen yhtiön Länsisatamaan, kortteliin n:o 260, rakennettavan varastorakennuksen piirustukset. Elokuun 14 p:nä hyväksyttiin Oy. G. H. H:n Länsisatamassa Saukonkadun varrella olevan tilapäisen varastosuojan piirustukset. Marraskuun 17 p:nä lautakunta hyväksyi Huolintakeskus oy:n Länsisatamaan, kortteliin n:o 255—258, yhtiön Helsingin makasiini oy:ltä vuokraamalle tontille rakennettavan varasto- ja auto-vajarakennuksen piirustukset; Hiili ja Koksi oy:n Länsisataman kortteliin n:o 257 rakennettavan autovajan piirustukset sekä Rake oy:n Länsisataman korttelissa n:o 266 olevan varastorakennuksen piirustukset uudelleen joulukuun 22 p:stä alkaen, jolloin entinen hyväksyminen päättyi.

*Maa- ja vesialuevuokrat.* Tammikuun 14 p:nä hyväksyttiin Ruoholahdessa olevaa Lauttasaaren lauttapaviljongin aluetta koskeva vuokrasopimus puretuksi tammikuun 1 p:stä 1936 lukien ja Moottorikuljettajat nimiselle yhdistykselle päätettiin vuokrata Vilhonvuoren rannassa oleva venelaituri 3,000 markan vuokrasta purjehduskaudelta. Helmikuun 4 p:nä vuokrattiin liikemies A. Seppäselle puolet hänen aikaisemmin Katajanokan korttelista n:o 191 vuokraamastaan alueesta 15 markan vuosivuokrasta m<sup>2</sup>:ltä. Helmikuun 18 p:nä vuokrattiin A. Eklöf oy:lle 150,000 m<sup>2</sup>:n suuruinen vesialue Vanhankaupungin selältä purjehduskaudeksi 1936 7,500 markan vuokrasta. Maaliskuun 3 p:nä myönnettiin Helsingin puhelinyhdistykselle oikeus pystyttää puhelinkoppi Sörnäisten satamaan 180 markan vuosivuokrasta; Suomen höyrylaiva oy:lle ja Ab. Lars Krogius & C:o oy:lle vuokrattiin Länsisataman entinen rautatieasemarakennus kuukauden irtisanomisajoin ja 500 markan kuukausivuokrasta; majuri F. Grönrosin heinäkuun 1 p:nä 1936 päättyvä vuokraoikeus erääseen Katajanokan varasto-alueeseen siirrettiin johtaja M. Soivalle kuuden kuukauden irtisanomisajoin entisin ehdoin. Huhtikuun 7 p:nä vuokrattiin satamarakennusosastolle Katajanokan alue n:o 19 huhtikuun 1 p:stä 1936 lukien 3 kuukauden irti-

sanomisajoin ja 7,200 markan vuosivuokrasta. Toukokuun 12 p:nä myönnettiin eräin ehdoin konttoristi J. Vallitielelle oikeus nostaa uppotukkia ja -prospia Vanhankaupungin selältä, Sörnäisten satamasta ja Sumpparin ja Mustikkamaan rantamilta kolmen vuoden aikana elokuun 1 p:stä 1936 lukien. Kesäkuun 26 p:nä irtisanottiin Suomen höyrylaiva oy:n hiilitarhan tontin vuokrasopimus joulukuun 31 p:stä 1936 lukien ja yhtiön hiilivarastopaikan tarve järjestettiin tilapäisesti kunnes Katajanokalta tarkoitukseen varattu tontti täytettäisiin ja tasoitettaisiin sekä vuokrattiin Suomalainen Shell oy:lle Sörnäisten eteläniemen varastopaikka n:o 9 kuuden kuukauden ajaksi 3 markan vuokrasta m<sup>2</sup>:ltä. Elokuun 14 p:nä hyväksyttiin Katajanokan lentosataman bensiininjakeluaseman aluetta koskeva Oy. Nobel Standard Suomessa nimisen yhtiön vuokrasopimus puretuksi lokakuun 1 p:stä 1936 lukien ja vuokrattiin Suomalainen Shell oy:lle lisäalue yhtiön aikaisemmin vuokraaman Sörnäisten eteläniemen varastopaikan n:o 9 vierestä kuuden kuukauden ajaksi elokuun 20 p:stä 1936 lukien 3 markan vuokrasta m<sup>2</sup>:ltä. Syyskuun 18 p:nä vuokrattiin puhtaanapitolaitokselle alue korttelista n:o 191 hiekkavajaa varten kuuden kuukauden irtisanomisajoin 15 markan vuosivuokrasta m<sup>2</sup>:ltä. Lokakuun 20 p:nä vuokrattiin Oy. Alfr. Wilén & C:o:lle Kruununvuorenkadun tontti n:o 12 marraskuun 1 p:stä 1936 lukien 6 kuukauden irtisanomisajoin 20 markan vuosivuokrasta m<sup>2</sup>:ltä ja Ab. Victor Ek oy:lle lastauslaiturin paikka korttelista n:o 761 Saukonkadun ja Poikkikatu IV:n kulmasta 20 markan vuosivuokrasta m<sup>2</sup>:ltä. Marraskuun 17 p:nä hyväksyttiin Katajanokan varastoaluetta n:o 12 koskeva Oy. Alfr. Wilén & C:ön vuokrasopimus puretuksi.

S ö r n ä s ab. Kaupunginlakimiehen annettua lautakunnan pyytämän selvityksen siitä, millä oikeudella Sörnäs ab. niminen yhtiö pitää hallussaan vesialuetta Kylä- ja Verkkosaaren välillä ja lautakunnan tehtyä asiasta maaliskuun 3 p:nä esityksen kaupunginhallitukselle kehoitti tämä kaupunginlakimiestä vaatimaan sanotulta yhtiöltä 10,000 markan vuosivuokraa korkoineen tammikuun 1 p:stä 1925 lukien siksi, kunnes alue saatetaan kaupungin hallintaan sekä luovuttamaan alueen kaupungille siltä laitteensa poistettuaan.

*Ruokailu- ja kahvikojut.* Rouva A. Koposen kuoltua siirrettiin lautakunnan joulukuun 14 p:nä tekemän päätöksen mukaan hänelle kuulunut Eteläsatamassa olevaa kahvikojua koskeva vuokraoikeus joulukuun 1 p:stä 1936 lukien rouva I. M. Puhakalle entisin ehdoin. Marraskuun 17 p:nä siirrettiin rouva V. Aallon ruokailukojun paikan vuokraoikeus Sörnäisten satamassa rouva S. Rantalalle.

*Moottorivenepaikat Salmisaarella.* Huhtikuun 21 p:nä hyväksyttiin Salmisaaren moottorivenepaikkojen uudet vuokramaksut, joiden mukaan paikat n:ot 1—154 maksavat 200 markkaa ja n:ot 155—243 125 markkaa purjehduskaudelta.

*Polyteknikkojen ilmailukerhon* liitokoneita on säilytetty Kellosaaren hallissa helmikuun 15 p:n ja joulukuun 31 p:n välisenä aikana kaupunginhallituksen myöntämin määrärahoihin.

*Kellosaaren lentohalli.* Koska hallissa oli esiintynyt epäkohtia järjestysvoiman puutteessa ja lautakunnan anottua ja saatua määrärahan tilapäistä työvoimaa varten lautakunta valtuutti joulukuun 30 p:nä satamakapteenin ottamaan halliin kaksi vartiomiestä tammikuun 1 p:stä 1937 lukien.

Merivartiolaituksen anomukseen, että kaupunki valonheittäjillä valaisisi hallin pään ja laskusillan ja kieltäisi ankkuroinnin Kellosaaren edustalla olevalla alueella, ei lautakunta katsonut voivansa suostua.

*Katajanokan lentosatama.* Tattarisuon lentokentän valmistuttua siirtyi säännöllinen lentoliikenne Katajanokalta sinne joulukuun 15 p:stä 1936 ja siirsi Aero oy. vuoden loppuun mennessä irtaimistonsa pois Katajanokalta.

*Tulli- ja rautatielaitoksen huoneistot Länsisatamassa.* Helsingin makasiini oy:n uuden H-makasiinin valmistuttua lautakunta päätti helmikuun 4 p:nä vuokrata sanotusta makasiinista tullilaitosta varten 270 m<sup>2</sup>, vuokra 180 markkaa m<sup>2</sup>:ltä, 660 m<sup>2</sup> tullipakkahuoneeksi, vuokra 60 markkaa m<sup>2</sup>:ltä, ja 215 m<sup>2</sup> rautatielaitoksen käytettäväksi, vuokra 180 markkaa m<sup>2</sup>:ltä vuodessa, ollen sopimukset voimassa vuoden kerrallaan ellei niitä irtisanottu ennen lokakuun 1 p:ää.

*Majakka- ja jäämaksut alustarvikkeita ottavilta aluksilta.* Koska oli ilmennyt, että Helsingin tullikamari veloittaa majakka- ja jäämaksuja alustarvikkeita ottamaan saapuvilta aluksilta otaksuttavasti vastoin näistä annettuja asetuksia, kääntyi satamalaitoksen johtaja kauppa- ja teollisuusministeriön merenkulkutoimiston päällikön puoleen, joka ryhtyi asian vaatimiin toimenpiteisiin.

*Satama-alueiden eristäminen.* Lautakunnan tehtyä kaupunginhallitukselle esityksen Suomen laivanvarustajain yhdistyksen asiaa koskevan kirjelmän johdosta myönsi kaupunginhallitus määrärahan varoitustaulujen asettamiseksi satama-alueelle kehoittaen samalla kiertokirjeellä kansakoulujen johtokuntia ja kouluhallituksen oppikouluosastoa saattamaan oppilaiden tietoon satama-alueella liikkumisen vaarat.

*Varastoonpanomaksu ulkomaantavaroista, jotka niedään ulos.* Elokuun 14 p:nä lautakunta teki esityksen, että kaupunginhallitus ryhtyisi toimenpiteisiin tullisäännön 87 ja 91 §:n muuttamiseksi siten, että varastoonpanomaksu edelleen vietävistä ulkomaantavaroista poistettaisiin.

*Puolustuslaitoksen vahvavirtakaapeli.* Helmikuun 2 p:nä sovittiin lopullisesti valtion laivatelakan kanssa vahvavirtakaapelin laskemisesta Katajanokalta Suomenlinnaan.

*Hakaniementori.* Hakaniementorin hallinnon siirtämistä kiinteistö-lautakunnalle koskevan satamalautakunnan esityksen johdosta kaupunginhallitus päätti helmikuun 13 p:nä, että aluetta on pidettävä torialueena, jota koskevat asiat kuuluvat kaupunginhallituksen toimivaltaan.

*Liikenne- ja tuulaakimaksutulkintoja.* Satamaliiton hallitus on omaksunut sen tulkinnan, että simpukkakalkista kannetaan liikennemaksua tariffinimikkeen 44 (tullinimike 71a) mukaan.

Korkeimman hallinto-oikeuden helmikuun 18 p:nä 1936 antaman päätöksen mukaan on sellaisissa tapauksissa, joissa valtio palauttaa tullin kauppa-poliittisista y.m. samankaltaisista syistä, myöskin tuulaaki palautettava.

*Tarkastuspiirit.* Lautakunnan joulukuun 14 p:nä tekemän päätöksen mukaan jaettiin satamaliikenneosaston tarkastuspiirit uudelleen siten, että 1 piiri ulottuu satama-alueen rajasta Vantaanjoen suusta Kone- ja silta oy:n telakka-alueen pohjoisrajaan, 2 piiri tästä Katajanokalle Pohjois-sataman puoleiseen laivastoaseman rajaan Töölön-, Eläintarhan- ja Kaisaniemenlahtineen, 3 piiri Katajanokalta laivastoaseman Etelä-sataman puoleisesta rajasta Telakkakadun eteläpäähen ja 4 piiri Telakkakadun eteläpäästä satama-alueen rajaan Pikku-Huopalahden suussa Kellosaaren lento-satama ja lentohalli mukaanluettuna.



*Tullisäännön muutos.* Osittain satamalautakunnan, osittain Suomen satamaliiton aloitteesta muutettiin syyskuun 11 p:nä 1936 annetulla asetuksella tullisäännön 13 §:n 2 kohta ja 16 §:n 1 kohta paremmin käytännön vaatimuksia vastaaviksi.

*N.s. turistialusten väkijuomain tullisinetöinti.* Koska tullihallituksen matkustaja-alusten tullisinetöintiä koskeva kiertokirje mahdollisesti tulisi aiheuttamaan vaikeuksia Helsingin satamassa pistäytyville n.s. turistialuksille, käännyttiin toukokuun 28 p:nä tullihallituksen puoleen kyseisessä asiassa.

*Virastovaratyöt.* Tammikuun 30 p:nä kaupunginhallitus oikeutti satamalautakunnan jatkamaan virastovaraita kolmen henkilön työvoimin toukokuun loppuun.

*Suomenlinnan alusten vesitaksa.* Huhtikuun 7 p:nä hyväksyttiin taksa kaupungin vesiposteista vettä ottaville Suomenlinnan liikennettä hoitaville aluksille.

*Vuotamakasiini.* Maaliskuun 3 p:nä asetettiin komitea valmistelemaan kysymystä vuotamakasiinin ja sen yhteyteen mahdollisesti sijoitettavan öljyvarastosuojan aikaansaamisesta Helsingin satamaan ja valittiin siihen jäseniksi satamalaitoksen johtaja K. W. Hoppu, satamarakennusosaston päällikkö S. Randelin ja Helsingin makasiinioy:n toimitusjohtaja E. Ehnberg.

*Satamajäänmurtaja Herculeksen palosammutuslaitteet.* Huhtikuun 29 p:nä kaupunginvaltuusto myönsi 70,500 markan määrärahan satamajäänmurtaja Herculeksen varustamiseksi palosammutuslaitteilla.

*Myrskyvaroitusjärjestelmän uusiminen.* Joulukuun 30 p:nä tehtiin kaupunginhallitukselle esitys 8,600 markan määrärahan myöntämisestä uuden myrskyvaroitusjärjestelmän hankkimiseksi.

*Uusia vaakoja.* Lautakunnan tehtyä maaliskuun 3 p:nä esityksen uusien vaakojen hankkimiseksi pakkahuoneen ulkopuolella punnitsemisia suorittaville vaakamestareille kaupunginhallitus myönsi tarkoitusta varten 25,200 markkaa.

*Eteläsataman laajennus ja Kaivopuiston väylän syvennys.* Marraskuun 11 p:nä kaupunginvaltuusto periaatteessa päätti hyväksyä Eteläsataman laituralan laajentamisen laivatelakan alueelle ja Kaivopuiston väylän syventämisen päättäen v:n 1937 talousarvioon merkitä väylän syventämiseksi 2,000,000 markkaa ja laituritöitä varten 2,000,000 markkaa.

*Kalasumppualukset Eteläsatamassa.* Marraskuun 17 p:nä lautakunta myönsi kalasumppualuksille oikeuden toukokuun 1 p:ään 1937 saakka olla Eteläsataman altaassa ympäri vuorokauden.

*Ruotsin merivartio- ja tullilaitos.* Kaupunginhallituksen toukokuun 7 p:nä tekemän päätöksen perusteella omaksuttiin seuraava satamamaksutariffin tulkinta: Ruotsin merivartiolaitoksen ja tullilaitoksen alukset n.s. salakuljetussopimuksen mukaisissa tehtävissään Suomen satamiin poiketessaan ovat vapaat kaikista satamamaksuista Helsingin satamassa.

*Vaunujen siirto satamassa.* Toukokuun 12 p:nä lautakunta oikeutti Ab. Stevedoring oy:n käyttämään vaunujen siirtoon koneellisen voiman ohella eräin varauksin käsivoimaa.

*Moottorivenkilpailut Kaivopuiston edustalla.* Toukokuun 12 p:nä lautakunta myönsi Suomen moottorivene klubille oikeuden järjestää kansainväliset nopeuskilpailut Kaivopuiston edustalla.

*Katajanokan laiturin vajoaminen.* Koska Katajanokan laiturin laituri-

arkkujen makasiinien n:ot 8 ja 10 kohdalla havaittiin jatkuvasti liikkuvan, kiellettiin joulukuun 22 p:nä yhteistoimin rautatiehallituksen kanssa rautatieliikenne uloimmalla laituriraiteella.

**Sataman mainostaminen.** Helsingin satamaa mainostivat ilmoituksin seuraavat päivä- ja aikakausjulkaisut: Aamulehti, Kauppalehti, Häme, Etelä-Suomen Sanomat, Lahti, Timesin kauppa ja tekniikka liitteen Suomennumero, Merenkulku Uutiset, Suomen Ulkomaankauppa, Finnish Trade Review, Hansa, Kraks Vejviser, Scandinavian Shipping Gazette sekä Lloyd's List.

Ilmoitusten ohella on satamalaitoksen johtajan Helsingin satamaa koskevia kirjoituksia ollut »Hansa» lehdessä, »Scandinavian Shipping Gazette» ja »Timesin» Suomi numerossa, sekä lisäksi Lloyd's List lehdessä mainitun lehden kirjeenvaihtajan kirjoituksia. Edellisen ohella ovat kotimaiset päivä- ja aikakauslehdet sisältäneet kirjoituksia satamasta ja sen laajentamis- ja kehittämissuunnitelmista. Sataman liikenteestä ja satamatuloista on säännöllisesti toimitettu tietoja pääkaupungin ja osaksi myös maaseudun lehdille ja tiedoitusten yhteydessä selvitetty Helsingin sataman liikennemahdollisuuksia, varsinkin linjaliikennettä.

**Vierailuja.** Kertomusvuoden aikana kävi Helsingissä sen satamaan tutustumassa seuraavat henkilöt: tohtori Cunningham Englannista, Ruotsin satamaliiton varapuheenjohtaja konsuli K. Ek, Ruotsin satamaliiton sihteeri tohtori H. Eneborg, konsuli J. Svensson ja Malmön rahatoimikamarin johtaja ja satamalautakunnan puheenjohtaja, varastonhoitaja J. W. Hermansson Ruotsista sekä belgialaisen koululaivan »Mercatorin» vierailun aikana elokuussa Helsingissä aluksen upseeristo ja merimiesoppilaat.

**Laituripituus** oli kertomusvuoden lopussa 5,013 m, edellisen vuoden lopussa 4,889 m. Varastorakennusten lattia-ala oli joulukuun 31 p:nä 1936 108,830 m<sup>2</sup>, edellisen vuoden lopussa 101,850 m<sup>2</sup>. Kertomusvuoden kuluessa valmistui Länsisatamassa Helsingin makasiini oy:n 9,000 m<sup>2</sup>:n suuruinen varastorakennus ja purettiin 2,020 m<sup>2</sup>:n suuruinen puinen varastorakennus, joten lisäys oli 6,980 m<sup>2</sup>. Nostokurkia oli kertomusvuoden lopussa 33 kappaletta, joulukuun 31 p:nä 1935 30 kappaletta. Rautatieraidetta oli joulukuun 31 p:nä 1936 46,644 m, edellisen vuoden lopussa 45,291 m, vaihteita oli 190 eli yksi enemmän kuin edellisen vuoden lopussa. Venepaikkoja oli vuoden lopussa 2,064 eli neljä enemmän kuin edellisen vuoden lopussa; vuoden kuluessa purettiin 69 venepaikkaa ja järjestettiin 73 uutta paikkaa. Särkän väylällä Särkän pohjoispuolella ollut ristiviitalla merkitty kari louhittiin pois, joten väylä on 8 m:n syvyinen. Uunisaaren ja Kaivopuiston välinen väylä levennettiin ja oikaistiin sekä Sirpalesaaren ja mantereen välinen väylä levennettiin.

**Sataman aukiolo.** Helsingin satamassa paikallinen liikenne jatkui läpi vuoden, ulkomaanliikenne oli pysähdyksissä maaliskuun 1—12 p:n välisen ajan, koska valtion jäänmurtajat eivät tänä aikana avustaneet Helsinkiin saapuvia aluksia. Sörnäisten satama suljettiin helmikuun 6 p:nä ja avattiin liikenteelle huhtikuun 7 p:nä.

**Satamaliikenne.** Helsingin satamaan saapui kertomusvuoden aikana 8,336 alusta, joiden nettovetomäärä oli 2,220,490 rekisteritonnia, ja satamasta lähti 8,334 alusta, joiden nettovetomäärä oli 2,219,284 rekisteritonnia. Edellisenä vuonna saapui 7,627 alusta, joiden nettovetomäärä oli 1,984,675 rekisteritonnia, ja lähti 7,610 alusta, joiden vetomäärä oli 1,974,837 rekisteritonnia. Kertomusvuonna saapuneiden alusten luku kasvoi 709:llä eli 9.3 %

ja vetomäärä 235,815 rekisteritonnia eli 11.0% sekä lähteneiden alusten luku 724:llä eli 9.5 % ja vetomäärä 234,447 rekisteritonnia eli 11.9 %. Helsingin satama sivuutti kertomusvuonna ensimmäisen kerran 2,000,000 rekisteritonnia tapahtuen se marraskuussa.

Helsingin satamassa käyneiden alusten luku- ja vetomäärä eri kuukausina oli seuraavaa:

| Kuukausi.              | Saapuneet alukset.     |                              |                    |                              |             |                              | Lähteneet alukset.     |                              |                    |                              |             |                              |
|------------------------|------------------------|------------------------------|--------------------|------------------------------|-------------|------------------------------|------------------------|------------------------------|--------------------|------------------------------|-------------|------------------------------|
|                        | Ulkomainen merenkulku. |                              | Rannikko-liikenne. |                              | Yhteensä.   |                              | Ulkomainen merenkulku. |                              | Rannikko-liikenne. |                              | Yhteensä.   |                              |
|                        | Luku-määrä.            | Nettoveto-määrä, rek.tonnia. | Luku-määrä.        | Nettoveto-määrä, rek.tonnia. | Luku-määrä. | Nettoveto-määrä, rek.tonnia. | Luku-määrä.            | Nettoveto-määrä, rek.tonnia. | Luku-määrä.        | Nettoveto-määrä, rek.tonnia. | Luku-määrä. | Nettoveto-määrä, rek.tonnia. |
| Tammikuu               | 130                    | 111,372                      | 18                 | 874                          | 148         | 112,246                      | 130                    | 110,884                      | 14                 | 483                          | 144         | 111,367                      |
| Helmikuu               | 80                     | 73,862                       | 1                  | 69                           | 81          | 73,931                       | 86                     | 83,922                       | —                  | —                            | 86          | 83,922                       |
| Maaliskuu              | 52                     | 51,827                       | —                  | —                            | 52          | 51,827                       | 36                     | 36,217                       | —                  | —                            | 36          | 36,217                       |
| Huhtikuu               | 142                    | 126,624                      | 50                 | 3,290                        | 192         | 129,914                      | 142                    | 125,763                      | 38                 | 3,031                        | 180         | 128,794                      |
| Toukokuu               | 215                    | 174,104                      | 795                | 35,739                       | 1,010       | 209,843                      | 221                    | 180,447                      | 804                | 35,237                       | 1,025       | 215,684                      |
| Kesäkuu                | 235                    | 195,987                      | 881                | 44,913                       | 1,116       | 240,900                      | 239                    | 196,050                      | 877                | 45,442                       | 1,116       | 241,492                      |
| Heinäkuu               | 253                    | 277,177                      | 959                | 45,492                       | 1,212       | 322,669                      | 254                    | 278,677                      | 955                | 45,407                       | 1,209       | 324,084                      |
| Elokuu                 | 269                    | 286,955                      | 978                | 46,833                       | 1,247       | 333,788                      | 257                    | 278,149                      | 968                | 45,849                       | 1,225       | 323,998                      |
| Syyskuu                | 241                    | 174,694                      | 992                | 42,928                       | 1,233       | 217,622                      | 249                    | 185,254                      | 917                | 43,384                       | 1,166       | 228,638                      |
| Lokakuu                | 209                    | 161,622                      | 661                | 34,081                       | 870         | 195,703                      | 219                    | 168,237                      | 742                | 34,448                       | 961         | 202,685                      |
| Marraskuu              | 191                    | 144,391                      | 530                | 28,097                       | 721         | 172,488                      | 178                    | 134,733                      | 544                | 28,051                       | 722         | 162,784                      |
| Joulukuu               | 174                    | 145,851                      | 280                | 13,708                       | 454         | 159,559                      | 177                    | 146,036                      | 287                | 13,583                       | 464         | 159,619                      |
| Yhteensä               | 2,191                  | 1,924,466                    | 6,145              | 296,024                      | 8,336       | 2,220,490                    | 2,188                  | 1,924,369                    | 6,146              | 294,915                      | 8,334       | 2,219,284                    |
| Näistä Hels. kotoisin: |                        |                              |                    |                              |             |                              |                        |                              |                    |                              |             |                              |
| kaikkiaan              | 851                    | 618,070                      | 401                | 33,196                       | 1,252       | 651,266                      | 849                    | 615,994                      | 405                | 32,823                       | 1,254       | 648,817                      |
| % .....                | 38.8                   | 32.1                         | 6.5                | 11.2                         | 15.0        | 29.3                         | 38.8                   | 32.0                         | 6.6                | 11.1                         | 15.0        | 29.2                         |

*Ulkomainen merenkulku.* Saapuneiden alusten luku kertomusvuonna oli 209 eli 10.5% ja vetomäärä 198,962 rekisteritonnia eli 11.5% sekä lähteneiden alusten luku 215 eli 10.9 % ja vetomäärä 208,277 rekisteritonnia eli 12.1 % suurempi kuin edellisenä vuonna.

*Rannikkoliikenne* kotimaan satamiin ja kotimaan satamista vilkastui myöskin edelliseen vuoteen verraten. Saapuneiden alusten luku oli 500 eli 8.9 % ja vetomäärä 36,853 rekisteritonnia eli 14.2 % sekä lähteneiden luku 509 eli 9.0 % ja vetomäärä 36,170 rekisteritonnia eli 14.0 % suurempi kuin edellisenä vuonna.

*Ulkomaan tavaraliikenne.* V. 1936 saapui Helsingin sataman kautta ulkomailta meritse tavaraa 1,207,313 painotonna ja lähti ulkomaille meritse 372,500 painotonna. Koko tavaraliikenne käsitti siten 1,579,813 painotonna. Vastaavat luvut edellisenä vuonna olivat 979,242 tonnia, 337,122 tonnia ja 1,316,364 tonnia. Tuonnin lisäys edelliseen vuoteen verraten oli 228,071 tonnia eli 23.29 %, viennin 35,378 tonnia eli 10.49 % ja koko tavaraliikenteen 263,449 tonnia eli 20.0 %.

Tuontitavarat jakautuivat pääryhmiin seuraavasti:

|                                        | 1936.<br>Painotonna. | 1935.<br>Painotonna. |
|----------------------------------------|----------------------|----------------------|
| Kappaletavara .....                    | 366,050              | 353,353              |
| Vilja .....                            | 53,103               | 31,020               |
| Rauta, koneet y.m. raskas tavara ..... | 32,883               | 35,667               |
| Hiilet ja koksit .....                 | 556,721              | 410,144              |
| Muu tavara .....                       | 198,556              | 149,057              |
| Yhteensä                               | 1,207,313            | 979,241              |

Hiilien ja koksien tuonti kasvoi 146,577 tonnia eli 35.7 % ja muiden tavara-  
rain yhteensä 81,495 tonnia eli 14.3 %.

Vientitavarat jakautuivat pääryhmiin seuraavasti:

|                         | 1936.<br>Painotonna. | 1935.<br>Painotonna. |
|-------------------------|----------------------|----------------------|
| Paperi ja massa .....   | 164,217              | 135,726              |
| Sahattu puutavara ..... | 88,304               | 91,621               |
| Muu puutavara .....     | 31,906               | 27,968               |
| Kappaletavara .....     | 76,051               | 71,023               |
| Muu tavara .....        | 12,022               | 10,782               |
| Yhteensä                | 372,500              | 337,120              |

Sahattua puutavaraa vietiin 31,552 standerttia eli suunnilleen yhtä paljon  
kuin edellisenä vuonna, muun puutavaran vienti oli hiukan suurempi edelli-  
sen vuoden vientiä.

Tuonti ja vienti jakaantuivat v:n 1936 eri kuukausille seuraavasti:

|                 | Tuonti,<br>painotonna. | Vienti,<br>painotonna. | Yhteensä,<br>painotonna. |
|-----------------|------------------------|------------------------|--------------------------|
| Tammikuu .....  | 65,223                 | 18,860                 | 84,083                   |
| Helmikuu .....  | 44,827                 | 60,454                 | 105,281                  |
| Maaliskuu ..... | 32,049                 | 34,476                 | 66,525                   |
| Huhtikuu .....  | 90,129                 | 41,299                 | 131,428                  |
| Toukokuu .....  | 127,219                | 27,622                 | 154,841                  |
| Kesäkuu .....   | 107,650                | 38,455                 | 146,105                  |
| Heinäkuu .....  | 129,300                | 27,793                 | 157,093                  |
| Elokuu .....    | 129,425                | 31,512                 | 160,937                  |
| Syyskuu .....   | 123,953                | 28,279                 | 152,232                  |
| Lokakuu .....   | 139,372                | 27,016                 | 166,388                  |
| Marraskuu ..... | 111,976                | 17,114                 | 129,090                  |
| Joulukuu .....  | 106,190                | 19,620                 | 125,810                  |
| Yhteensä        | 1,207,313              | 372,500                | 1,579,813                |

V. 1936 tuonnista tapahtui suomalaisilla aluksilla 628,039 tonnia eli  
52.0 % ja ulkomaalaisilla aluksilla 579,274 tonnia eli 48.0 % sekä viennistä  
suomalaisilla aluksilla 199,704 tonnia eli 53.6 % ja ulkomaalaisilla aluksilla  
172,796 tonnia eli 46.4 %. Koko tavaraliikenteestä suomalaiset alukset välit-  
tivät 827,743 tonnia eli 52.4 % ja ulkomaalaiset alukset 752,070 tonnia  
eli 47.6 %.

*Ulkomaankaupan raha-arvo*<sup>1)</sup>. Helsingin tuonnin raha-arvo kertomus-  
vuonna oli 3,181,755,000 markkaa ja viennin 858,248,000 markkaa eli yhteensä  
4,040,003,000 markkaa vastaavien lukujen edellisenä vuonna ollessa  
2,674,015,000, 733,549,000 ja 3,407,564,000 markkaa. Tuonnin arvo oli  
507,740,000 markkaa eli 19.0 %, viennin arvo 124,699,000 markkaa eli 17.0 %  
ja koko ulkomaankaupan arvo 632,439,000 markkaa eli 18.6 % suurempi kuin  
edellisenä vuonna. Helsingin tuonti oli 50.0 % ja vienti 12.0 % koko maan  
vastaavista luvuista eli 29.9 % maan koko ulkomaan kaupasta.

*Kauttakulkuliikenne Venäjälle* käsitti Länsisatamasta 558 vaunukuor-  
maa, yhteensä 6,847 tonnia, lähtevää tavaraa sekä Katajanokan kappale-  
tavara-asemalta 521 tonnia lähtevää tavaraa ja 358 tonnia saapuvaa tavaraa

<sup>1)</sup> Takaisinviennin raha-arvoa, v. 1936 51,506,000 markkaa ja v. 1935 33,610,000  
markkaa, mukaanottamatta.

eli yhteensä 7,726 tonnia, edellisenä vuonna kauttakulkuliikenne käsitti ainoastaan 1,955 tonnia. Kauttakulkuliikenteestä tuli tammi-toukokuun osalle 6,061 tonnia muun osan jakautuessa vuoden muille eri kuukausille.

*Matkailija-alukset.* Helsingin satamassa kertomusvuonna käyneiden matkailija-alusten lukumäärä lisääntyi edellisestä vuodesta. V. 1935 kävi satamassa 16 matkailija-alusta, kertomusvuonna 21 tällaista alusta.

Seuraavat alukset kävivät kertomusvuonna satamassa:

| Käynti-päivä. | Aluksen nimi.        | Nettovetomäärä, rek. tonnia. | Kansallisuus.  | Matkusta-jain luku. |
|---------------|----------------------|------------------------------|----------------|---------------------|
| 12/6          | Montclair            | 9,723                        | englantilainen | 487                 |
| 3/7           | Orontes              | 12,000                       | »              | 454                 |
| 8/7           | Empress of Australia | 12,177                       | »              | 316                 |
| 8/7           | General von Steuben  | 8,584                        | saksalainen    | 283                 |
| 11/7          | Voltaire             | 8,176                        | englantilainen | 399                 |
| 15/7          | Costa Riga           | 5,173                        | hollantilainen | 204                 |
| 15/7          | Batory               | 8,167                        | puolalainen    | 373                 |
| 16/7          | Orontes              | 12,000                       | englantilainen | 520                 |
| 23/7          | Rotterdam            | 15,056                       | hollantilainen | 559                 |
| 26/7          | Kungsholm            | 10,379                       | ruotsalainen   | 500                 |
| 5/8           | Pilsudsky            | 8,167                        | puolalainen    | 607                 |
| 7/8           | Viceroy of India     | 10,026                       | englantilainen | 600                 |
| 10/8          | Orion                | 14,097                       | »              | 540                 |
| 11/8          | Milwaukee            | 9,402                        | saksalainen    | 509                 |
| 11/8          | Gripsholm            | 10,003                       | ruotsalainen   | 469                 |
| 13/8          | Colombie             | 7,728                        | ranskalainen   | 235                 |
| 15/8          | Bergensfjord         | 6,550                        | norjalainen    | 289                 |
| 18/8          | Leopoldville         | 6,522                        | belgialainen   | 241                 |
| 22/8          | Atlantis             | 9,241                        | englantilainen | 435                 |
| 25/8          | Arandora Star        | 8,578                        | »              | 398                 |
| 31/8          | Stella Polaris       | 2,775                        | norjalainen    | 190                 |

Näillä aluksilla oli yhteensä 8,608 matkailijaa, jotka viipyivät kaupungissa muutaman tunnin tai tekivät kiertomatkoja Helsingin ympäristöön. Paitsi edellä mainittuja, matkailija-aluksille myönnettävään satamamaksujen alennukseen oikeutettuja aluksia, kävi satamassa syyskuun 9 p:nä 1,162 nettorekisteritonin vetoinen tanskalainen matkustaja-alus »Hammershus» mukanaan matkailijoita. Aluksen ollessa pienemmän kuin 2,000 brutto-rekisteritonin ei sille voitu myöntää alennusta satamamaksuista.

*Nosturit.* Nosturien käyttötunteja oli kaikkiaan 7,125, ollen lukumäärä 20.0 % suurempi kuin edellisenä vuonna. Eri kuukausien kesken käyttötunnit jakautuivat seuraavasti:

|           | Makasiinilaiturin<br>25 tonnin nosturin<br>käyttötunteja. | Rahapajanlaiturin<br>2 1/2—5 tonnin nos-<br>turien käyttötunteja. | Rahapajanlaiturin<br>2 1/2 tonnin nostu-<br>rin käyttötunteja. | Käyttötunteja<br>yhteensä. |
|-----------|-----------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------|----------------------------|
| Tammikuu  | 23                                                        | 149                                                               | 259                                                            | 431                        |
| Helmikuu  | 10                                                        | 221                                                               | 411                                                            | 642                        |
| Maaliskuu | 8                                                         | 125                                                               | 287                                                            | 420                        |
| Huhtikuu  | 22                                                        | 187                                                               | 343                                                            | 552                        |
| Toukokuu  | 18                                                        | 167                                                               | 359                                                            | 544                        |
| Kesäkuu   | 49                                                        | 180                                                               | 320                                                            | 549                        |
| Heinäkuu  | 46                                                        | 195                                                               | 363                                                            | 604                        |

|                 | Makasiinilaiturin<br>25 tonnin nosturin<br>käyttötunteja. | Rahapajanlaiturin<br>2 1/2-5 tonnin nos-<br>turien käyttötunteja. | Rahapajanlaiturin<br>2 1/2 tonnin nostu-<br>rin käyttötunteja. | Käyttötunteja<br>yhteensä. |
|-----------------|-----------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------|----------------------------|
| Elokuu .....    | 46                                                        | 211                                                               | 447                                                            | 704                        |
| Syyskuu .....   | 46                                                        | 251                                                               | 477                                                            | 774                        |
| Lokakuu .....   | 41                                                        | 244                                                               | 475                                                            | 760                        |
| Marraskuu ..... | 30                                                        | 191                                                               | 420                                                            | 641                        |
| Joulukuu .....  | 24                                                        | 136                                                               | 344                                                            | 504                        |
| Yhteensä        | 363                                                       | 2,257                                                             | 4,505                                                          | 7,125                      |

*Salamavesipostit.* Satamavesiposteista otettiin mittarien mukaan vettä 55,103 m<sup>3</sup>, josta 29,629 m<sup>3</sup> myytiin satamassa käyneille aluksille, 4,934 m<sup>3</sup> annettiin maksutta valtion jäänmurtajille ja 1,650 m<sup>3</sup> omalle satamajäänmurtajalle Herculekselle. Hukkaan joutui siten 18,890 m<sup>3</sup>, josta suurin osa kevättälvella sattuneiden pakkasten aiheuttamien putkivikojen johdosta.

*Satamajäänmurtaja Hercules* avusti satamassa 90 alusta lisääntyen avustukset 35:llä; kesällä murtaja avusti myöskin satamarakennusosaston hinauksia.

*Kompassien tarkistus.* Kompassiensä tarkistusta varten on 44 alusta ollut kiinnitettynä tarkistuspoijuun ja 62 tarkistuspaalustoon.

**Satamakannanta.** Satamakannantaosasto veloitti satamatuloja kertomusvuoden aikana yhteensä 34,277,091: 65 markkaa vastaavan määrän edellisenä vuonna ollessa 31,627,865: 45 markkaa. Lisäys oli siis 2,649,226: 20 markkaa eli 8.4 %. Veloituksen määrä lähenee yhä enemmän v. 1928 veloitettua määrää, 34,850,566: 25 markkaa. Syy, miksi veloituksen määrä ei noussut v:n 1928 määrään, johtuu siitä, että kertomusvuotena veloitettu liikennemaksujen määrä alittaa viimeksi mainitun vuoden vastaavan määrän, jota vastoin kaikkien muiden maksujen veloitukset ylittävät vastaavat veloitukset v. 1928.

Veloitettujen maksujen kokonaismäärä ylitti tuloarviossa arvioidun määrän, kuten selviää seuraavasta yhdistelmästä:

|                                                                                                             | Arvioidut tulot,<br>Smk. | Todelliset tulot,<br>Smk. | Ylijäämä (+) tai<br>vajausta (—), Smk. |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|---------------------------|----------------------------------------|
| Tuulaaki kaupunkiin osoitetuista ta-<br>varoista .....                                                      | 13,300,000: —            | 13,934,131: 20            | + 634,131: 20                          |
| Tuulaaki muihin kaupunkeihin osoite-<br>tuista varoista .....                                               | 550,000: —               | 459,807: 20               | — 90,192: 80                           |
| Liikennemaksut .....                                                                                        | 11,000,000: —            | 12,875,947: 75            | + 1,875,947: 75                        |
| Makasiininvuokrat .....                                                                                     | 160,000: —               | 189,767: 70               | + 29,767: 70                           |
| Satamamaksut .....                                                                                          | 3,500,000: —             | 4,446,953: 20             | + 946,953: 20                          |
| Nosturimaksut .....                                                                                         | 260,000: —               | 323,075: —                | + 63,075: —                            |
| Maksut aluksille annetusta vedestä ..                                                                       | 330,000: —               | 350,772: —                | + 20,772: —                            |
| Paikanvuokrat .....                                                                                         | 1,030,000: —             | 1,050,394: 05             | + 20,394: 05                           |
| Venelaiturimaksut .....                                                                                     | 185,000: —               | 186,945: —                | + 1,945: —                             |
| Jää- ja hinausmaksut .....                                                                                  | 150,000: —               | 90,442: 50                | — 59,557: 50                           |
| Helsingin makasiinioy:n suoritettava<br>korvaus satamakannanta-osaston<br>viranpitäjiin palkkauksesta ..... | 209,895: —               | 209,895: —                | —: —                                   |
| Lentokoneiden satamamaksut .....                                                                            | 100,000: —               | 129,218: 10               | + 29,218: 10                           |
| Erinäiset huoneistovuokrat .....                                                                            | 16,800: —                | 28,900: —                 | + 12,100: —                            |
| Automaattipuhelimet .....                                                                                   | 3,000: —                 | 842: 95                   | — 2,157: 05                            |
| Yhteensä                                                                                                    | 30,794,695: —            | 34,277,091: 65            | + 3,482,396: 65                        |

Kertomusvuoden tuloarvioon verraten veloitus osoitti 3,482,396: 65 markan eli 11.3 %:n lisäystä. Kun veloitetusta määrästä vähennetään palautukset, 669,953: 95 markkaa, jää veloitus 2,812,442: 70 markkaa eli 9.1 % tuloarvion määrää suuremmaksi.

Tuulaakimaksut kaupunkiin osoitetuista tavaroista nousivat 13,931,385: 65 markkaan ja vientitavaroista 2,745: 55 markkaan. Ulkomailta maahan tuotujen, yleisestä varastosta otettujen tavarain tuulaakimaksut nousivat 2,140,720: 40 markkaan, mikä määrä sisältyy jo edellä mainittuun tuontitavaroista saatuun tuulaakimaksujen kokonaismäärään. Kaupunkiin osoitetusta tavarasta suoritettua tuulaakia peruutettiin 13,259,65 markkaa, joten nettoveloitukseksi jäi 13,920,871: 55 markkaa, ollen summa 769,195: 75 markkaa eli 5.8 % edellisen vuoden vastaavaa määrää suurempi.

Tuulaakimaksut muihin kaupunkeihin osoitetusta tavarasta nousivat 459,807: 20 markkaan, ollen summa 5,966: 20 markkaa eli 1.3 % pienempi kuin edellisenä vuonna. Kyseiset tuulaakimaksut jakautuivat v. 1936 ja 1935 seuraavien kaupunkien kesken:

|                     | 1936.<br>Smk. | 1935.<br>Smk. |
|---------------------|---------------|---------------|
| Tampereelle .....   | 292,570: 95   | 274,485: 35   |
| Lahteen .....       | 111,991: 90   | 190,931: 40   |
| Hämeenlinnaan ..... | 34,370: 30    | 37,971: —     |
| Jyväskylään .....   | 20,874: 05    | 15,739: 45    |
| Yhteensä            | 459,807: 20   | 519,127: 20   |
| Peruutukset .....   | —: —          | 53,353: 80    |
| Yhteensä            | 459,807: 20   | 465,773: 40   |

Liikennemaksujen kokonaismäärä oli 12,875,947: 75 markkaa, josta ulkomailta tulleista tavaroista 11,310,184: 30 markkaa, maasta viedyistä tavaroista 1,337,414: 20 markkaa ja oman maan paikkakunnilta saapuneista tavaroista 228,349: 25 markkaa. Ulkomailta maahan tuotujen, yleisestä varastosta otettujen tavarain liikennemaksut nousivat 1,683,972 markkaan sisältyen määrä jo edellä olevaan ulkomailta tuotujen tavarain liikennemaksuihin. Peruutukset, 1,066: 80 markkaa, huomioonottamalla, jää nettoveloitukseksi 12,874,880: 95 markkaa, ollen summa 1,496,294: 60 markkaa eli 13.2 % edellisen vuoden vastaavaa määrää suurempi.

Satamamaksut nousivat 4,446,953: 20 markkaan, josta peruutukset ja alennukset, 629,730: 50 markkaa, vähennettyinä, jää nettoveloitukseksi 3,817,222: 70 markkaa, ollen se 337,020: 60 markkaa eli 9.7 % suurempi edellisen vuoden vastaavaa määrää. Satamamaksujen veloitus jakautui erilaista liikennettä harjoittavien alusten kesken seuraavasti:

Smk.

- |                                                                                                              |               |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|
| 1) aluksista, jotka saapuivat suoraan ulkomailta tai lähtivät ulkomaille .....                               | 3,761,097: 80 |
| 2) aluksista, jotka ulkomaan liikenteessä poikkesivat toiseen Suomen satamaan purkamaan tai lastaamaan ..... | 227,247: 70   |
| 3) aluksista, jotka tullikamaripassilla kulkivat kotimaisessa liikenteessä .....                             | 187: —        |
| 4) aluksista, jotka ilman tullikamaripassia kulkivat kotimaisessa liikenteessä .....                         | 185,704: 10   |

|                                                                                     | Smk.                 |
|-------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|
| 5) aluksista, jotka tullikamaripiirissä harjoittivat matkustaja-liikennettä .....   | 15,715: 70           |
| 6) aluksista, jotka tullikamaripiirissä harjoittivat hinauksia ja pelastuksia ..... | 62: 40               |
| 7) jäämaksuja .....                                                                 | 256,938: 50          |
| <b>Yhteensä</b>                                                                     | <b>4,446,953: 20</b> |

Ulkomaista liikennettä harjoittavien alusten — ryhmien 1, 2 ja 7 — satamamaksut jakautuivat edellisen jakoperusteen ja alusten kotipaikan mukaan seuraavasti:

| Ryhmä.          | Helsingiläiset alukset, Smk. | Muut suomalaiset alukset, Smk. | Ulkomaiset alukset, Smk. | Yhteensä, Smk.      |
|-----------------|------------------------------|--------------------------------|--------------------------|---------------------|
| 1) .....        | 1,200,750: —                 | 288,945: 60                    | 2,271,402: 20            | 3,761,097: 80       |
| 2) .....        | 140,036: 40                  | 39,781: 70                     | 47,429: 60               | 227,247: 70         |
| 7) .....        | 103,901: 50                  | 27,248: —                      | 125,789: —               | 256,938: 50         |
| <b>Yhteensä</b> | <b>1,444,687: 90</b>         | <b>355,975: 30</b>             | <b>2,444,620: 80</b>     | <b>4,245,284: —</b> |

Satamamaksuista tuli helsingiläisten alusten osalle 34.0 %, muille suomalaisille aluksille 8.4 % ja ulkomaisille aluksille 57.6 %. Peruutukset ja alennukset huomioonottaen nousi helsingiläisten alusten osuus (alennukset ja palautukset 325,075: 65 markkaa) 1,119,612: 25 markkaan, muiden suomalaisten alusten (alennukset ja palautukset 15,194: 80 markkaa) 340,780: 50 markkaan ja ulkomaisten alusten (alennukset ja palautukset 289,460: 05 markkaa) 2,155,160: 75 markkaan eli yhteensä satamamaksut 3,615,553: 50 markkaan, ollen helsingiläisten alusten osuus silloin 31.0 %, muiden suomalaisten alusten 9.4 % ja ulkomaisten alusten 59.6 %.

Matkailija-alusten suorittamat satamamaksut nousivat 466,857: 60 markkaan, josta, alennukset, 322,825: 20 markkaa, vähennettyinä, jää nettoveloitukseksi 144,032: 40 markkaa.

Kotimaan liikenteessä kulkevien alusten satamamaksut nousivat 201,669: 20 markkaan, josta alennukset ja peruutukset, 15,194: 80 markkaa, vähennettyinä, jäi suoritettavaksi 186,474: 40 markkaa.

Makasiininvuokria saatiin 18.6 % enemmän kuin mitä kertomusvuoden tuloarviossa oli arvioitu, mutta olivat ainoastaan 20,799: 05 markkaa eli 12.3 % suuremmat kuin edellisenä vuonna. Eri tavaravajain kesken vuokrat jakautuivat seuraavasti:

|             | Smk.       |                 | Smk.               |
|-------------|------------|-----------------|--------------------|
| N:o 1 ..... | 7,382: 10  | N:o 8 .....     | 24,308: 40         |
| » 2 .....   | 7,330: —   | » 9 .....       | 23,632: 40         |
| » 3 .....   | 7,297: 20  | » 10 .....      | 29,662: 40         |
| » 4 .....   | 9,508: 80  | » 11 .....      | 51,403: 60         |
| » 7 .....   | 29,242: 80 | <b>Yhteensä</b> | <b>189,767: 70</b> |

Tavaravajoista n:ot 5 ja 6 ovat nykyään tullipakkahuoneina ja n:o 11:ssä on säilytetty etupäässä vuotia nousten tuontivuotien vuokra 19,628: 40 markkaan ja vientivuotien vuokra 12,733: 20 markkaan.

Paikanvuokrat ylittivät 2.0 %:lla tuloarviossa arvioidun määrän ollen 969: 55 markkaa eli 0.1 % edellisen vuoden vastaavaa määrää pienemmät. Laitureille varastoidusta tavarasta kertyi vuokria 89,057: 50 markkaa ja vuokratuista varastoalueista 961,336: 55 markkaa ollen viimeksi mainitusta



summasta 660,548: 95 markkaa eli 68.7 % Helsingin makasiini oy:n suoritamaa vuokraa.

*Aluksille annetusta vedestä* kertyi tuloja 6.3 % yli arvioidun määrän nousten summa 350,772 markkaan eli 0.7 % suuremmaksi kuin edellisenä vuonna.

*Venelaiturimaksut* ylittivät 1.1 %:lla tuloarviossa arvioidun määrän ollen 1,240 markkaa eli 0.7 % edellisen vuoden vastaavaa määrää suuremmat.

*Lentokoneiden satamamaksujen* veloitus ylitti 29.2 %:lla tuloarvion, mutta palautukset, 25,897 markkaa, huomioiden, jää nettoveloitukseksi ainoastaan 103,321: 10 markkaa eli summa 3.3 % suuremmaksi tuloarviossa arvioitua määrää. Vastaavat edellisen vuoden maksut olivat 22,609: 15 markkaa eli 28.0 % pienemmät kuin kertomusvuoden.

*Nettoveloitus* nousi kertomusvuonna 33,607,137: 70 markkaan ollen se 2,638,463: 95 markkaa eli 8.5 % edellisen vuoden vastaavaa määrää suurempi. Palautukset ja peruutukset tekivät 669,953: 95 markkaa, edellisenä vuonna 659,191: 70 markkaa.

*Veloitusilmoituskirjoja* oli 240,503 eli 10,712 (4.7 %) enemmän kuin edellisenä vuonna. Keskimääräinen veloitettu määrä kutakin ilmoituskirjaa kohden eri osastoissa selviää seuraavasta:

|                     | Veloitettu<br>bruttomäärä,<br>Smk. | Ilmoituskirjain<br>koko lukumäärä. | Keskimääräinen<br>veloitettu määrä,<br>Smk. |
|---------------------|------------------------------------|------------------------------------|---------------------------------------------|
| Pääosasto .....     | 9,973,895: 50                      | 91,352                             | 109: 18                                     |
| I haaraosasto ..... | 373,374: 20                        | 25,048                             | 14: 91                                      |
| II » .....          | 3,342,502: 25                      | 40,629                             | 82: 27                                      |
| III » .....         | 6,806,149: 10                      | 18,205                             | 373: 86                                     |
| IV » .....          | 7,593,982: 10                      | 26,914                             | 282: 16                                     |
| V » .....           | 6,187,188: 50                      | 38,355                             | 161: 31                                     |
| Yhteensä            | 34,277,091: 65                     | 240,503                            | 142: 52                                     |

Maksuista vapautettujen veloitusilmoituskirjojen lukumäärä oli 35,843, niistä 414 kauttakulikutavaroita varten.

Eri kuukausien kesken v. 1936 ja 1935 veloitus<sup>1)</sup> jakautui seuraavasti:

|                 | 1936.<br>Smk.  | 1935.<br>Smk.  |
|-----------------|----------------|----------------|
| Tammikuu .....  | 2,745,131: 10  | 2,286,430: 80  |
| Helmikuu .....  | 2,124,711: 15  | 1,903,916: 15  |
| Maaliskuu ..... | 1,844,825: 10  | 2,433,502: 90  |
| Huhtikuu .....  | 3,029,640: 85  | 2,655,696: 25  |
| Toukokuu .....  | 3,000,693: 25  | 3,052,772: —   |
| Kesäkuu .....   | 3,052,936: 70  | 2,592,013: 90  |
| Heinäkuu .....  | 3,454,861: 40  | 3,038,974: 30  |
| Elokuu .....    | 3,004,059: 75  | 2,845,651: 15  |
| Syyskuu .....   | 2,956,712: 60  | 2,792,884: 40  |
| Lokakuu .....   | 3,146,019: 30  | 3,092,829: 95  |
| Marraskuu ..... | 2,825,326: 25  | 2,568,894: 35  |
| Joulukuu .....  | 2,882,279: 20  | 2,154,959: 30  |
| Yhteensä        | 34,067,196: 65 | 31,418,525: 45 |

<sup>1)</sup> Helsingin makasiini oy:n suoritettavaa korvausta, 209,895 markkaa, satamakan-  
nantaosaston viranhaltijain palkkauksesta mukaan ottamatta.

*Saatavia* edellisiltä vuosilta oli 111,857: 65 markkaa; kun summään lisätään vuoden nettoveloitus, oli veloitettava määrä 33,718,995: 35 markkaa.

*Kannanta.* Kertomusvuoden veloituksia kertyi 34,154,197: 05 markkaa ja edellisien vuosien veloituksia 126,212: 80 markkaa eli yhteensä 34,280,409: 85 markkaa, ollen summa 99.6 % koko veloitettavasta määrästä. Rahatoimiston välityksellä kannettiin 56,616: 65 markkaa. Poistoja kertymättömistä saatavista tehtiin 24,520: 65 markan arvosta vastaten 0.1 % koko saatavamäärästä. Palautukset, kertomusvuoden veloituksista 669,953: 95 markkaa ja edellisien vuosien veloituksista 38,875: 80 markkaa eli yhteensä 708,829: 75 markkaa, huomioiden, jäi nettokannoksi 33,571,580: 10 markkaa ja saatavia seuraavaan vuoteen 122,894: 60 markkaa, kaikki v:lta 1936. Vararikoissa ei ole ollut saatavia.

Helsingin makasiini oy:n kautta veloitettiin tuulaakia 7,738,165:55 markkaa ja liikennemaksuja 6,043,005: 05 markkaa eli yhteensä 13,781,170: 60 markkaa, mikä määrä vuoden kuluessa tilitettiin satamakannantaosastolle.

*Tullipakkahuoneen ulkopuolella tapahtuva tavarain punnitseminen.* Tullipakkahuoneen ulkopuolella suoritettiin tavarain punnitsemisia 45 eri liikkeelle, joiden laskuun punnittiin 7,359.3 tonnia erilaista tavaraa, vastaavan määrän edellisenä vuonna ollessa 5,515.6 tonnia. Näihin punnituksiin käytettiin kaikkiaan 7,577 tuntia, ja kantoivat vaakamestarit niistä korvauksina 196,011 markkaa, mistä määrästä tuli heidän omiksi palkkioikseen 87,155: 65 markkaa, heidän 23 apulaisensa palkkioksi 83,964: 35 markkaa sekä muihin kustannuksiin 24,891 markkaa.

**Helsingin makasiini oy.** varastoi kertomusvuoden aikana 25,496 tonnia vastaavan määrän edellisenä vuonna ollessa 22,625 tonnia sekä antoi varastosta 29,498 tonnia vastaavan määrän edellisenä vuonna ollessa 17,792 tonnia. Yhtiön laiturihuolto v. 1936 ja 1935 osoitti seuraavaa:

|                                   | 1936.   | 1935.   |
|-----------------------------------|---------|---------|
| Aluksien lukumäärä .....          | 1,238   | 1,163   |
| Taveralähetysten lukumäärä .....  | 102,582 | 102,001 |
| Siitä laiturihuollon kautta ..... | 97,177  | 97,331  |
| Kokonaislasti tonneja .....       | 433,998 | 388,686 |
| Siitä laiturihuollon kautta ..... | 199,498 | 185,429 |

Kertomusvuoden kuluessa yhtiö hankki Saukon satamaosaan kaksi siltakurkea 5,687,000 markan kustannuksin ollen yhtiöllä nyt hiilisatamassa hiilien purkamista ja kuljettamista varten 7 porttaali- ja 7 siltakurkea. Kaupungin kanssa tehdyn sopimuksen mukaan on yhtiö sitoutunut rakennuttamaan Länsisatamaan satamatyöntekijöille pukeutumis-, peseytymis- ja ruokailuhuoneiston, josta kaupunki suorittaa yhtiölle korvausta vuodesta enintään 150,000 markkaa.